

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 501/2022-27

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovvej a zo sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej Fons iuris, s. r. o., advokátska kancelária, Kominárska 2, 4, Bratislava, v mene ktorej koná konateľka a advokátka JUDr. Andrea Michalovičová, proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 10 CoP 13/2020 z 30. novembra 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 19. augusta 2022 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2, čl. 49 a čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 10 CoP 13/2020 z 30. novembra 2020 (ďalej len „napadnutý rozsudok“). Navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka bola účastníčkou konania vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa a o úpravu práv a povinností rodičov k maloletej vedeného pod sp. zn. 20 P 141/2013 na Okresnom súde Martin (ďalej len „okresný súd“). Okresný súd rozsudkom č. k. 20 P 141/2013-976 z 24. júna 2016 rozhodol takto:

„Maloletá [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] v Martine sa zveruje do osobnej starostlivosti matky, ktorá ju bude zastupovať a spravovať jej majetok.

Otec je povinný platiť na maloletú [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] výživné vo výške 230,- Eur mesačne od 1. 4. 2013 vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky.

Nedoplatok na výživnom od 1. 4. 2013 do 30. 6. 2016 v celkovej výške 6.170,- Eur súd otcovi povoľuje splácať v splátkach po 200,- Eur mesačne spolu s bežným výživným počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti pod následkom straty výhody splátok.

Styk otca s maloletou [REDAKOVANÉ] súd neupravuje.

Vo zvyšku návrh matky zamietá.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. “

3. Po podaní odvolania zo strany otca maloletej krajský súd napadnutým rozsudkom rozhodol:

„Rozsudok okresného súdu potvrdzuje vo výroku o zverení maloletej [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], do osobnej starostlivosti matke.

Rozsudok okresného súdu mení vo výroku o vyživovacej povinnosti otca tak, že: otec je povinný v období od 5. 4. 2013 do 31. 5. 2015 prispievať na výživu maloletej [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] mesačne sumou 180 eur a s účinnosťou od 1. 9. 2015 mesačne sumou 230 eur.

Rozsudok okresného súdu mení vo výroku o úprave styku otca s maloletou tak, že Otec je oprávnený telefonicky komunikovať s maloletou [REDAKOVANÉ] každý párny týždeň v utorok od 19:00 hod. Matka je povinná otcovi oznámiť telefónne číslo, na ktorom sa bude telefonický kontakt uskutočňovať, zabezpečiť prítomnosť maloletej [REDAKOVANÉ] v určenom čase na predmetnom telefónnom čísle a maloletú na telefonický kontakt pripraviť.

Matka je povinná podrobiť sa psychologickému poradenstvu prostredníctvom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Martine v počte 10 stretnutí v období 6 mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Maloletá [REDAKOVANÉ] je povinná podrobiť sa psychologickému poradenstvu prostredníctvom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Martine v počte 10 stretnutí v období 6 mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Podrobnosti vykonania poradenská určia odborní zamestnanci Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Martine. Po ukončení poradenstva Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Martin podá Okresnému súdu Martin správu o priebehu a výsledkoch poradenstva.

Matka je povinná písomne alebo formou elektronickej komunikácie informovať otca raz štvrťročne, najneskôr vždy do 31. 3., 30. 6., 30. 9. a 31. 12. kalendárneho roka o zdravotnom stave, študijných výsledkoch a záujmových mimoškolských aktivitách maloletej [REDAKOVANÉ]. Súčasťou informácie budú obrazové snímky alebo obrazové záznamy maloletej [REDAKOVANÉ].

Rozsudok okresného súdu potvrdzuje vo výroku o zamietnutí návrhu matky vo zvyšku.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. “

4. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu podali otec maloletej i sťažovateľka dovolanie, pričom sťažovateľka vyvodzovala jeho prípustnosť z § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku.

5. Dovolací súd uznesením č. k. 7 Cdo 333/2021 z 31. mája 2022 (ďalej len „uznesenie dovolacieho súdu“) napadnutý rozsudok krajského súdu vo výroku, ktorým krajský súd zmenil rozsudok okresného súdu vo výroku o úprave styku otca s maloletou, zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolanie vo zvyšnej časti odmietol a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

II.

Argumentácia sťažovateľky

6. Sťažovateľka považuje napadnutý rozsudok krajského súdu za rozhodnutie, ktoré trpí vadou nepreskúmateľnosti a arbitrárnosti, keďže jeho právne a skutkové závery sú nedostatočne odôvodnené.

7. Sťažovateľka namieta, že odvolací súd napriek ustálenej judikatúre maloletú nevypočul a uprel jej právo na vyjadrenie sa vo veci. Sťažovateľka zastáva názor, že krajský súd nevyhodnotil dôkazy a neoznačil, na základe ktorých rozhodoval. Bez posúdenia dôkazov prevzal tvrdenia otca, pričom nezohľadnil jej tvrdenia, čím porušil rovnosť zbraní.

8. Výšku výživného určenú odvolacím súdom považuje za nízku, pričom súd nerozhodnutím o zmeškanom výživnom uprel podľa sťažovateľky maloletej nárok na vyživovaciu povinnosť.

9. Podľa názoru sťažovateľky je napadnutý rozsudok v časti povinnosti informovať otca nadbytočný, keď právo a povinnosť informovania vyplýva zo zákona. Sťažovateľka ďalej namieta, že rozhodnutie krajského súdu, čo sa týka výroku týkajúceho sa psychologického poradenstva, nie je v najlepšom záujme maloletej. Výrok napadnutého rozsudku, ktorý sa týka telefonického styku maloletej s otcom, považuje sťažovateľka za neurčitý a nevykonateľný.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2, čl. 49 a čl. 50 ods. 2 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a ods. 3 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu.

11. Ústavný súd konštatuje, že hoci ústavná sťažnosť smeruje proti napadnutému rozsudku krajského súdu ako celku, nemohol podrobiť ústavnému prieskumu výrok odvolacieho súdu o úprave styku otca s maloletou, keďže dovolací súd uznesením z 31. mája 2022 tento výrok zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

12. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou

založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

13. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Právomoc ústavného súdu je preto subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť a aj domáhal využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

14. V danom prípade mala sťažovateľka k dispozícii opravný prostriedok, ktorý jej zákon na ochranu jej základných práv účinne poskytuje. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu mohla podať dovolanie, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť najvyšší súd. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že proti napadnutému rozsudku krajského súdu podala dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

15. Ústavný súd v súvislosti s predbežným prerokovaním ústavnej sťažnosti preskúmal dovolacie námietky sťažovateľky a zistil, že sa prekrývajú s argumentáciou sťažovateľky v ústavnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu.

16. Dovolací súd po preskúmaní argumentácie sťažovateľky viažucej sa na prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie v tejto časti odmietol ako neprípustné. V ďalšej časti dovolania namietala sťažovateľka nesprávne právne posúdenie veci a jeho prípustnosť vyvodzovala z § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Uznesením dovolacieho súdu bolo dovolanie sťažovateľky i vo vzťahu k tomuto dovolaciemu dôvodu odmietnuté ako neprípustné s poukazom na § 447 písm. f) CSP, keďže dovolací dôvod nebol vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

17. Napriek tomu, že najvyšší súd neuskutočnil vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu nesprávneho právneho posúdenia meritórny dovolací prieskum z dôvodu jeho procesnej neprípustnosti, ústavný súd v súvislosti s námietkou sťažovateľky, že maloletá nebola v konaní vypočutá, vychádzajúc z relevantnej časti obsahu uznesenia najvyššieho súdu z 31. mája 2022, konštatuje, že po vrátení veci krajskému súdu na rozhodnutie o úprave styku otca s maloletou bude odvolací súd, viazaný názorom dovolacieho súdu, povinný okrem iného vypočuť maloletú. V danom procesnom štádiu konania bude teda samotný krajský súd spôsobilý poskytnúť sťažovateľke ochranu jej označených práv.

18. Právomoc najvyššieho súdu rozhodnúť o dovolaní sťažovateľky vo vzťahu k obom uplatneným dovolacím dôvodom vylučuje právomoc ústavného súdu, pretože argumentácia uplatnená v ústavnej sťažnosti je totožná s argumentáciou uvedenou v dovolaní sťažovateľky. Ústavný súd

preto ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

19. V súvislosti s namietaným porušením práv sťažovateľky podľa čl. 49 ústavy, čl. 50 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 3 dohovoru poukazuje ústavný súd na absenciu relevantnej ústavnoprávnej argumentácie (konkrétne skutkové a právne dôvody) vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu, čo zakladá dôvod na jej odmietnutie v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nespĺnenia zákonom ustanovených náležitostí.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. novembra 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu